Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNE ODVJETNICE
MAJE BRKAN
od 4. veljače 2026. [1]

Spojeni predmeti T-685/24 i T-686/24 [Jelgratz i Buchgint] [i]

A (T-685/24)
B (T-686/24)
protiv
Hauptzollamt

(zahtjevi za prethodnu odluku koje je uputio Finanzgericht Berlin-Brandenburg (Financijski sud za Berlin-Brandenburg, Njemačka))

„Zahtjev za prethodnu odluku – Trošarine – Direktiva 2008/118/EZ – Direktiva (EU) 2020/262 – Proizvodi koje fizička osoba nabavlja i prevozi iz jedne države članice u drugu – Proizvodni namijenjeni za vlastitu uporabu fizičke osobe – Pojam – Nacionalna praksa kojom se iz tog pojma isključuju proizvodi nabavljeni radi besplatnog prijenosa drugoj osobi”

Uvod

1. Zahtjevi za prethodnu odluku odnose se na tumačenje članka 32. Direktive Vijeća 2008/118/EZ od 16. prosinca 2008. o općim aranžmanima za trošarine i o stavljanju izvan snage Direktive 92/12/EEZ (SL 2009., L 9, str. 12.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 9., svezak 2., str. 174.) te članka 32. Direktive Vijeća (EU) 2020/262 od 19. prosinca 2019. o općim aranžmanima za trošarine (SL 2020., L 58, str. 4. i ispravci SL 2020., L 338, str. 12., SL 2020., L 409, str. 38. i SL 2023., L 188. str. 60.).

2. Ti su zahtjevi podneseni u okviru dvaju sporova između osobe A odnosno osobe B i Hauptzollamta Frankfurt (Oder) (Glavni carinski ured u Frankfurtu na Odri, Njemačka, u daljnjem tekstu: porezna uprava) zbog plaćanja poreza na duhan koji se odnosi na cigarete i ostale prerađene duhanske proizvode koje su te osobe prevozile iz Poljske u Njemačku. Tim se porezom, uvedenim Tabaksteuergesetzom (Zakon o porezu na duhan), u potonjoj državi članici utvrđuje trošarina, među ostalim, na prerađene duhanske proizvode.

[1] Izvorni jezik: francuski

[i] Nazivi ovih predmeta su izmišljeni. Oni ne odgovaraju stvarnom imenu nijedne stranke u postupku.

Pravni okvir

Pravo Unije

3. U okviru ovih predmeta relevantni su članci 32. i 33. direktiva 2008/118 i 2020/262.

Nacionalno pravo

4. U skladu s člankom 39. stavkom 2. Tabaksteuerverordnunga (Uredba o porezu na duhan, u daljnjem tekstu: TabStV), i u verziji koja se primjenjuje od 1. srpnja 2021. do 28. listopada 2022., i u verziji koja se primjenjuje od 29. listopada 2022.:

„Neovisno o unesenoj količini, prijenos prerađenih duhanskih proizvoda ne smatra se vlastitom uporabom u smislu članka 22. [Zakona o porezu na duhan], čak ni ako je besplatan."

Glavni postupci i prethodna pitanja

Predmet T-685/24

5. Osoba A je 6. kolovoza 2022. na dolasku u Njemačku automobilom iz Poljske prošla provjeru carinskih tijela. Ta su tijela utvrdila da prevozi 800 komada cigareta s poljskom poreznom markicom. Ta je osoba navela da cigarete prevozi za poznanika te da je sama nepušač. Carinska tijela zatim su u poreznom rješenju utvrdila iznos od 144,17 eura na ime poreza na duhan i zaplijenila cigarete čija je vrijednost, prema tvrdnji osobe A, iznosila 135,83 eura.

6. U okviru žalbe podnesene protiv tog poreznog rješenja sudu koji je uputio zahtjev, osoba A navela je, među ostalim, da je zaplijenjene cigarete kupila za svojeg oca, koji živi u Njemačkoj, te da stoga treba smatrati da su kupljene za njegovu „vlastitu uporabu". Kao odgovor na taj argument, porezna uprava tvrdi da su, u skladu s člankom 39. TabStV-a, cigarete o kojima je riječ unesene u Njemačku u komercijalne svrhe jer nisu bile namijenjene osobi A za pušenje. Stoga te cigarete nisu bile oslobođene trošarina.

7. U tim je okolnostima Finanzgericht Berlin-Brandenburg (Financijski sud za Berlin-Brandenburg, Njemačka) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li članak 32. [Direktive 2008/118] tumačiti na način da mu se protivi nacionalno tumačenje u skladu s kojim je, neovisno o unesenoj količini, ‚vlastita uporaba' isključena u slučaju nabave prerađenih duhanskih proizvoda radi prijenosa drugoj osobi, čak i ako je taj prijenos besplatan?

2. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje:

Treba li članak 32. [Direktive 2008/118] tumačiti na način da su pojmom ‚vlastita uporaba', uzimajući u obzir ostale kriterije, a osobito kriterij količine, obuhvaćeni darovi bliskim srodnicima, ali ne darovi drugim osobama?"

Predmet T-686/24

8. Prilikom provjere na njemačkoj granici 27. travnja 2023., carinska tijela provela su provjeru nad osobom B, koja je dolazila iz Poljske. Tom je prilikom osoba B izjavila da prevozi dvije šteke cigareta i jednu šteku duhanskih umetaka (Heets) s poljskim poreznim markicama. Konkretno, osoba B navela je da su dvije šteke cigareta za njezinu osobnu uporabu, a duhanski umeci namijenjeni su njezinoj kćeri. Carinska tijela zaplijenila su duhanske umetke (Heets) i osobi B utvrđen je porez na duhanske proizvode u iznosu od 28,63 eura.

9. U postupku pred sudom koji je uputio zahtjev osoba B osporava mjere koje su protiv nje poduzete. Prema mišljenju porezne uprave, cigarete ne treba osloboditi obveze plaćanja trošarine. Konkretno, s obzirom na to da je osoba B namjeravala darovati šteku umetaka Heets svojoj kćeri, u skladu s člankom 39. TabStV-a, nije se moglo smatrati da je ta šteka unesena u Njemačku za „vlastitu uporabu" osobe B.

10. U tim je okolnostima Finanzgericht Berlin-Brandenburg (Financijski sud za Berlin-Brandenburg) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li članak 32. [Direktive 2020/262] tumačiti na način da mu se protivi nacionalno tumačenje u skladu s kojim je, neovisno o unesenoj količini, ‚vlastita uporaba' isključena u slučaju nabave prerađenih duhanskih proizvoda radi prijenosa drugoj osobi, čak i ako je taj prijenos besplatan?

2. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje:

Treba li članak 32. [Direktive 2020/262/EZ] tumačiti na način da su pojmom ‚vlastita uporaba', uzimajući u obzir ostale kriterije, a osobito kriterij količine, obuhvaćeni darovi bliskim srodnicima, ali ne i darovi drugim osobama?"

11. Njemačka i švedska vlada te Komisija podnijele su očitovanja u okviru postupka pred Općim sudom.

Analiza

Prvo pitanje

12. Prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita protivi li se članku 32. Direktive 2008/118 i članku 32. Direktive 2020/262 nacionalni propis u skladu s kojim pojam „vlastita uporaba" ne obuhvaća nabavu prerađenih duhanskih proizvoda koju fizička osoba obavlja u jednoj državi članici kako bi ih besplatno prenijela trećoj osobi u drugu državu članicu i to neovisno o količini navedenih proizvoda namijenjenoj za prenošenje.

Uvodna razmatranja

13. Prije tumačenja članka 32. direktiva 2008/118 i 2020/262 radi odgovora na prvo pitanje, valja istaknuti nekoliko uvodnih razmatranja.

14. Na prvom mjestu, s obzirom na tekst odluka kojima se upućuje zahtjev za prethodnu odluku, s vremenskog aspekta, na okolnosti predmeta T-685/24, čije su se činjenice dogodile u kolovozu 2022., primjenjuje se Direktiva 2008/118[2]. Direktiva 2020/262 primjenjuje se pak na okolnosti predmeta T-686/24, čiji su se činjenice dogodile u travnju 2023.[3]. Iako tekst članka 32. Direktive 2020/262 nije formuliran identično, u biti odgovara članku 32. Direktive 2008/118[4]. Isto tako, odredbe tih dviju direktiva koje su korisne za tumačenje pojma „vlastita uporaba", kao i ciljevi koji se tim direktivama nastoje ostvariti u bitnome su slični. Stoga se oba predmeta može razmotriti zajedno.

15. Na drugom mjestu, glavni predmeti odnose se na prerađene duhanske proizvode[5], koji se smatraju „trošarinskom robom" na temelju članka 1. stavka 1. točke (c) direktiva 2008/118 i 2020/262[6]. U ovom slučaju, duhanski proizvodi pušteni u potrošnju u jednoj državi članici nabavljeni su u toj državi članici i premješteni na državno područje druge države članice. Iz toga slijedi da su okolnosti glavnih predmeta obuhvaćene odredbama Poglavlja V. Direktive 2008/118, naslovljenog „Kretanje i oporezivanje trošarinske robe nakon puštanja u potrošnju", te Poglavlja V. Direktive 2020/262, naslovljenog „Kretanje i oporezivanje trošarinske robe nakon puštanja u potrošnju". U objema direktivama tim se poglavljima predviđaju tri različita aranžmana, odnosno aranžman koji se odnosi na nabavu koju obavlja fizička osoba, aranžman koji se primjenjuje na proizvode koji se dostavljaju ili drže u komercijalne svrhe i aranžman za prodaju na daljinu.

16. Aranžmanom za nabavu koju obavlja fizička osoba predviđa se da se trošarine plaćaju u državi članici u kojoj je nabavljena trošarinska roba. Za primjenu tog aranžmana u skladu s člankom 32. stavkom 1. direktiva 2008/118 i 2020/262 trebaju biti ispunjena tri uvjeta. Kao prvo, trošarinsku robu mora nabaviti fizička osoba, kao drugo, te proizvode ta fizička osoba treba prevesti iz jedne države članice u drugu i, kao treće, navedena fizička osoba treba nabaviti navedene proizvode za „vlastitu uporabu". Prema sudskoj praksi, tim trima uvjetima, koji su već bili predviđeni člankom 8. Direktive 92/12/EEZ[7], treba omogućiti utvrđivanje isključivo osobne prirode držanja trošarinske robe koja se nabavlja u jednoj državi i zatim prevozi u drugu državu[8].

17. U ovom slučaju sud koji je uputio zahtjev utvrđuje da nije sporno da su prva dva uvjeta ispunjena. Preostaje stoga provjeriti može li biti ispunjen i treći uvjet, koji se odnosi na „vlastitu uporabu" fizičke osobe koja je nabavila trošarinske proizvode. Ta je kvalifikacija proizvoda koji se nabavljaju za vlastitu uporabu presudna jer se na proizvode koje fizička osoba nabavlja za potrebe različite od vlastite uporabe primjenjuje aranžman za držanje u komercijalne svrhe predviđen

2 U skladu s člankom 47. Direktive 2008/118, njome je stavljena izvan snage Direktiva 92/12/EEZ s učinkom od 1. travnja 2010.

3 U skladu s člankom 56. Direktive 2020/262, njome je stavljena izvan snage Direktiva 2008/118 s učinkom od 13. veljače 2023.

4 Konkretno, postoje dvije manje razlike između članka 32. Direktive 2008/118 i članka 32. Direktive 2020/262. U Direktivi iz 2008. izraz „same" zamijenjen je u Direktivi iz 2020. izrazom „sama". Usto, u stavku 3. navedenog članka 32. izmijenjen je red riječi.

5 U ovom mišljenju kad se upotrebljava izraz „duhanski proizvodi", to treba shvatiti kao da se odnosi na „prerađene duhanske proizvode", kako su definirani u članku 2. Direktive Vijeća 2011/64/EU od 21. lipnja 2011. o strukturi i stopama trošarine koje se primjenjuju na prerađeni duhan (SL 2011., L 176, str. 24.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 3., svezak 63., str. 313.).

6 Sporni proizvodi u predmetu T-686/24 odnose se na „grijani duhan". U predmetu u kojem je donesena presuda f6 Cigarettenfabrik Sud je smatrao da su, podložno provjerama koje mora izvršiti nacionalni sud, takvi duhanski proizvodi obuhvaćeni područjem primjene Direktive 2008/118 kao „duhan za pušenje" u smislu članka 5. Direktive 2011/64 (presuda od 14. ožujka 2024., f6 Cigarettenfabrik (C-336/22, EU:C:2024:226, t. 29. do 34.)).

7 Sud je smatrao da članci 32. do 34. Direktive 2008/118 ne mijenjaju bitno članke 7. do 9. Direktive Vijeća 92/12/EEZ od 25. veljače 1992. o općim aranžmanima za proizvode koji podliježu trošarinama te o posjedovanju, kretanju i praćenju takvih proizvoda (SL 1992., L 76, str. 1.) nego preuzimaju njihov sadržaj pojašnjavajući ih (vidjeti u tom smislu presudu od 18. srpnja 2013., Metro Cash&Carry Danmark (C-315/12, EU:C:2013:503, t. 42.)), tako da se sudska praksa koja se odnosi na Direktivu 92/12 primjenjuje i na Direktivu 2008/118 (presuda od 9. lipnja 2022., IMPERIAL TOBACCO BULGARIA (C-55/21, EU:C:2022:459, t. 37.)).

8 Presude od 2. travnja 1998., EMU Tabac i dr. (C-296/95, EU:C:1998:152, t. 26.) i od 23. studenoga 2006., Joustra (C-5/05, EU:C:2006:733, t. 33.)

Direktivom 2008/118 ili aranžman za dostavu u komercijalne svrhe predviđen Direktivom 2020/262[9]. Međutim, u skladu s člankom 33. stavkom 1. prvim podstavkom direktiva 2008/118 i 2020/262, trošarinska roba obuhvaćena aranžmanom za držanje ili dostavu u komercijalne svrhe oporeziva je trošarinom države članice odredišta kada se drži ili dostavlja u komercijalne svrhe.

18. Na trećem mjestu, u okviru tumačenja odredbi koje se odnose na aranžman za nabavu koju obavlja fizička osoba Sud je u predmetu u kojem je donesena presuda Joustra smatrao da na temelju uvjeta „vlastite uporabe" fizičke osobe „proizvodi trebaju biti namijenjeni za vlastitu uporabu fizičke osobe koja ih je nabavila i da stoga isključuju proizvode koje fizička osoba nabavlja za potrebe drugih fizičkih osoba"[10]. Važno je naglasiti da je to tumačenje utvrđeno u činjeničnim okolnostima u kojima je fizička osoba u jednoj državi članici nabavila vrlo veliku količinu trošarinske robe (odnosno vina)[11] za vlastitu uporabu i za uporabu trećih osoba, pri čemu su dio koji nije bio namijenjen za njezinu vlastitu uporabu platile navedene treće osobe.

19. Te činjenične okolnosti u tom predmetu Joustra znatno se razlikuju od glavnih predmeta u kojima je riječ o nabavi koju je obavila fizička osoba radi besplatnog prijenosa trećim osobama koje su članovi stjecateljeve obitelji, pri čemu količine duhanskih proizvoda premještenih iz jedne države članice u drugu ne prekoračuju okvirne količine predviđene člankom 32. stavkom 3. točkom (a) direktiva 2008/118 i 2020/262. Stoga sud koji je uputio zahtjev prvim pitanjem nastoji doznati treba li tumačenje pojma „vlastita uporaba" fizičke osobe koje je Sud utvrdio u navedenom predmetu Joustra primijeniti i u predmetima o kojima odlučuje.

20. Da bi se odgovorilo na to pitanje suda koji je uputio zahtjev, najprije valja utvrditi predstavlja li pojam „vlastita uporaba" u smislu članka 32. stavka 1. direktiva 2008/118 i 2020/262 autonomni pojam prava Unije koji treba jedinstveno tumačiti na državnom području svih država članica.

Pojam „vlastita uporaba": autonoman pojam prava Unije

21. U predmetu u kojem je donesena presuda EMU Tabac Sud je smatrao da tekst članka 8. Direktive 92/12 ne sadržava nikakvo izričito upućivanje na nacionalni propis[12]. Stoga su pojmovi iz te odredbe, odnosno pojmovi „fizičke osobe", „vlastita uporaba" i „prijevoz koji obavljaju same", predstavljali autonomne pojmove prava Unije koje, ako ne sadržavaju izričito upućivanje na pravo država članica radi utvrđivanja njihova smisla i dosega, u pravilu treba autonomno i ujednačeno tumačiti u cijeloj Uniji[13].

22. Valja istaknuti da je tekst članka 32. stavka 1. direktiva 2008/118 i 2020/262 u biti istovjetan tekstu članka 8. Direktive 92/12. Doduše, u direktivama 2008/118 i 2020/262 zakonodavac je članku 32. dodao drugi stavak, koji nije postojao u članku 8. Direktive 92/12. U skladu s člankom 32. stavkom 2. direktiva 2008/118 i 2020/262, da bi se utvrdilo je li trošarinska roba iz stavka 1. namijenjena za vlastitu uporabu fizičke osobe, države članice uzimaju u obzir najmanje elemente navedene u članku 32. stavku 2. točkama (a) do (e) tih direktiva. Međutim, dodavanje tog

[9] O odnosu između aranžmana za nabavu koju obavlja fizička osoba i aranžmana za držanje ili dostavu u komercijalne svrhe vidjeti točku 32. ovog mišljenja.

[10] Presuda od 23. studenoga 2006., Joustra (C-5/05, EU:C:2006:733, t. 35.)

[11] Ukupna količina vina koju je nabavila fizička osoba u tom predmetu Joustra znatno je premašivala okvirne količine predviđene člankom 9. stavkom 2. drugim podstavkom Direktive 92/12.

[12] Presuda od 2. travnja 1998., EMU Tabac i dr. (C-296/95, EU:C:1998:152, t. 30.)

[13] Vidjeti u tom smislu presudu od 7. kolovoza 2018., Bichat i dr. (C-61/17, C-62/17 i C-72/17, EU:C:2018:653, t. 29. i navedena sudska praksa).

stavka 2. ne može se smatrati izričitim upućivanjem na nacionalno pravo koje bi onemogućilo Opći sud da u skladu s člankom 32. stavkom 1. direktiva 2008/118 i 2020/262 dâ autonomnu i ujednačenu definiciju na temelju prava Unije. Naime, člankom 32. stavkom 2. navedenih direktiva ne određuje se da se pojam „vlastita uporaba" utvrđuje u skladu s nacionalnim zakonodavstvom država članica. Tom se odredbom utvrđuje isključivo netaksativan popis kriterija koje države članice trebaju uzeti u obzir kako bi se moglo ocijeniti je li nabava trošarinske robe obuhvaćena pojmom „vlastita uporaba", koji predstavlja autonoman pojam prava Unije.

23. Doista, kako bi se utvrdilo je li trošarinska roba namijenjena za vlastitu uporabu fizičke osobe, u okviru primjene kriterija iz članka 32. stavka 2. točke (e) direktiva 2008/118 i 2020/262, koji se odnosi na količinu trošarinske robe, države članice raspolažu određenom marginom prosudbe. Naime, prilikom provedbe tog kvantitativnog kriterija, člankom 32. stavkom 3. predviđa se da države članice mogu utvrditi okvirne količine, samo kao smjernice, pri čemu se pojašnjava da za duhanske proizvode navedene količine ne smiju biti niže od 800 komada cigareta i 1,0 kg duhana za pušenje. Iz te fleksibilnosti koja se dopušta direktivama 2008/118 i 2020/262 proizlazi da se kvalifikacija nabave namijenjene za vlastitu uporabu fizičke osobe može razlikovati među državama članicama.

24. Međutim, s obzirom na to da članak 32. stavak 1. direktiva 2008/118 i 2020/262 ne sadržava nikakvo izričito upućivanje na pravo država članica radi utvrđivanja njegova smisla i dosega, tumačenje pojma „vlastita uporaba" kao takvog ne može se razlikovati među državama članicama. Primjerice, kad bi države članice raspolagale marginom prosudbe kako bi se utvrdilo predstavlja li nabava trošarinske robe koju obavlja fizička osoba u jednoj državi članici kako bi je besplatno prenijela trećim osobama u drugoj državi članici nabavu koju obavlja fizička osoba za „vlastitu uporabu", postojao bi rizik od različite primjene tog pojma koja bi mogla ugroziti zahtjev za ujednačenu primjenu prava Unije.

Tumačenje pojma „vlastita uporaba"

25. Prema ustaljenoj sudskoj praksi, prilikom tumačenja odredbe prava Unije valja uzeti u obzir ne samo njezin tekst i zadane ciljeve nego i njezin kontekst kao i sve odredbe prava Unije, pri čemu se za njezino tumačenje također može pokazati važnom povijest nastanka takve odredbe [14].

– *Doslovno tumačenje*

26. U određenim jezičnim verzijama članka 32. stavka 1. direktiva 2008/118 i 2020/262, uključujući u engleskoj („own use"), talijanskoj („uso personale"), španjolskoj („uso propio"), portugalskoj („uso pessoal"), slovenskoj („lastno uporabo") i hrvatskoj jezičnoj verziji („vlastit[a] uporaba") upotrebljavaju se izrazi u skladu s kojima trošarinsku robu treba upotrebljavati za vlastitu uporabu fizičke osobe koja ih nabavlja.

27. U drugim jezičnim verzijama upotrebljavaju se izrazi u skladu s kojima se ne može isključiti da trošarinsku robu može upotrebljavati osoba različita od fizičke osobe koja ih je nabavila. To je konkretno slučaj u francuskoj („besoins propres"), njemačkoj („Eigenbedarf") i nizozemskoj

[14] Presude od 10. prosinca 2018., Wightman i dr. (C-621/18, EU:C:2018:999, t. 47.) i od 11. studenoga 2025., Danska/Parlament i Vijeće (Primjerene minimalne plaće) (C-19/23, EU:C:2025:865, t. 106.)

jezičnoj verziji („eigen behoeften”). Naime, ti bi izrazi u određenoj mjeri mogli podrazumijevati da bi ispunjavanje zahtjeva „vlastite uporabe” moglo uključivati određenu nabavu proizvoda obavljenu radi besplatnog prijenosa trećoj osobi.

28. Stoga tekst članka 32. stavka 1. direktiva 2008/118 i 2020/262 ne omogućuje da se jednoznačno utvrdi zahtijeva li nužno pojam „vlastita uporaba” da duhanske proizvode upotrebljava fizička osoba koja ih je nabavila u drugoj državi članici.

– *Kontekstualno tumačenje*

29. Valja provjeriti može li kontekst u kojem se pojavljuje pojam „vlastita uporaba” dati naznake kako bi se utvrdilo treba li taj pojam tumačiti na način da uključuje duhanske proizvode koje je fizička osoba nabavila radi besplatnog prijenosa trećoj osobi.

30. Kad se proizvodi koji su već pušteni u potrošnju u jednoj državi članici premještaju u drugu državu članicu, poglavljem V. direktiva 2008/118 i 2020/262 predviđaju se tri različita aranžmana. Aranžman koji se primjenjuje na nabavu koju obavlja fizička osoba predviđen člankom 32. direktiva 2008/118 i 2020/262, aranžman za držanje ili dostavu u komercijalne svrhe predviđen člancima 33. i 34. Direktive 2008/118 te člancima 32. do 43. Direktive 2020/262 te aranžman za prodaju na daljinu predviđen člankom 36. Direktive 2008/118 i člankom 44. Direktive 2020/262.

31. S jedne strane, aranžman za držanje ili dostavu u komercijalne svrhe ne primjenjuje se kad je trošarinska roba obuhvaćena aranžmanom za prodaju na daljinu.

32. S druge strane, kad je riječ o odnosu između aranžmana za nabavu koju obavlja fizička osoba i aranžmana za držanje u komercijalne svrhe koji se predviđao Direktivom 92/12, nezavisni odvjetnik F. G. Jacobs u mišljenju u predmetu Joustra smatrao je da „proizvodi koje fizičke osobe nabavljaju za vlastitu uporabu i oni koji se drže u komercijalne svrhe čine kategorije koje se međusobno isključuju”[15]. Isto tako, u predmetu u kojem je donesena presuda Metro Cash&Carry Danmark Sud je podsjetio na to da „proizvode koji se ne drže za vlastitu uporabu valja nužno smatrati proizvodima koji se drže u komercijalne svrhe”[16]. Taj odnos međusobne isključivosti aranžmana za nabavu koju obavlja fizička osoba i aranžmana za držanje ili dostavu u komercijalne svrhe proizlazi i iz razvoja propisa. Naime, u skladu s člankom 33. stavkom 1. drugim podstavkom Direktive 2008/118 te člankom 33. stavkom 2. Direktive 2020/262, aranžman za držanje ili dostavu u komercijalne svrhe ne primjenjuje se kad je trošarinska roba obuhvaćena aranžmanom za nabavu koju obavlja fizička osoba predviđenim člankom 32. stavkom 1. navedenih direktiva. Stoga, kada fizička osoba nabavi proizvode u jednoj državi članici, svi proizvodi koji nisu nabavljeni za njezinu „vlastitu uporabu” obuhvaćeni su aranžmanom za držanje ili dostavu u komercijalne svrhe. Činjenica da se naziv potonjeg aranžmana odnosi na komercijalne svrhe ne podrazumijeva da bi besplatan prijenos trošarinske robe na treću osobu koji obavlja fizička osoba automatski bio isključen iz aranžmana za držanje ili dostavu u komercijalne svrhe. Naime, aranžman za držanje ili dostavu u komercijalne svrhe ne bi se primjenjivao samo kad bi se takav besplatan prijenos trećoj osobi smatrao situacijom koja se odnosi na „vlastitu uporabu” stjecatelja.

[15] Mišljenje nezavisnog odvjetnika F. G. Jacobsa u predmetu Joustra (C-5/05, EU:C:2005:737, t. 62.)

[16] Presuda od 18. srpnja 2013., Metro Cash&Carry Danmark (C-315/12, EU:C:2013:503, t. 45.)

33. U tom pogledu, kako bi se utvrdilo obuhvaća li pojam „vlastita uporaba” nabavu trošarinske robe koju obavlja fizička osoba kako bi je besplatno prenijela trećoj osobi, u okviru kontekstualnog tumačenja pokazalo se da se na temelju razmatranja kriterija predviđenih člankom 32. stavkom 2. direktiva 2008/118 i 2020/262 ne može donijeti jednoznačan zaključak o dosegu tog pojma. Naime, među tim kriterijima, koje države članice trebaju primijeniti kako bi utvrdile je li trošarinska roba namijenjena za „vlastitu uporabu” fizičke osobe, oni koji se predviđaju člankom 32. stavkom 2. točkama (a) do (d) zbog svoje općenitosti i nepreciznosti ne omogućavaju da se jasno utvrdi obuhvaća li taj pojam besplatan prijenos takvih proizvoda na treću osobu koji obavlja fizička osoba. Isto tako, kad je riječ o okvirnim količinama navedenima u članku 32. stavku 3. navedenih direktiva [17], na temelju nijednog elementa ne može se utvrditi jesu li se te količine, koje su uostalom relativno visoke, utvrdile uzimajući u obzir isključivo osobnu uporabu stjecatelja tih proizvoda ili je riječ o količinama iznad kojih postoji rizik da bi stjecatelj mogao prenijeti te proizvode trećoj osobi uz naknadu.

34. Budući da kontekstualno tumačenje nije uvjerljivo, ispitat ću nastanak i razvoj aranžmana za nabavu koju obavlja fizička osoba.

– *Nastanak i razvoj aranžmana za nabavu koju obavlja fizička osoba*

35. Najprije se može istaknuti da Komisija u prijedlogu na temelju kojeg je donesena Direktiva 92/12 nije predložila uvođenje aranžmana za nabavu koju obavlja fizička osoba [18]. Naime, zbog stvarne neusklađenosti stopa trošarina, države članice zatražile su uvođenje tog aranžmana u članak 8. te direktive kako bi se kretanje trošarinske robe uvjetovalo ispunjenjem triju uvjeta navedenih u točki 16. ovog mišljenja [19].

36. Iz pripremnih akata direktiva 2008/118 [20] i 2020/262 proizlazi da je zbog neusklađenosti stopa trošarina aranžman za nabavu koju obavlja fizička osoba jedan od glavnih izvora zabrinutosti država članica, osobito onih koje primjenjuju stope trošarina više od onih koje su na snazi u susjednim državama članicama [21].

37. Komisija je u prijedlogu iz 2008. predložila više značajnih izmjena aranžmana za nabavu koju obavlja fizička osoba [22]. Konkretnije, unatoč težnji određenih država članica da se usko tumači načelo slobodnog kretanja proizvoda koje nabavljaju fizičke osobe [23], Komisija je predložila da jedna fizička osoba može otpremiti svu trošarinsku robu drugoj fizičkoj osobi bez izravne ili neizravne naknade. Iz tog prijedloga stoga proizlazi da je Komisija težila stajalištu da bi pojam „vlastita uporaba” trebalo shvatiti na način da obuhvaća nabavu koju fizička osoba obavlja radi besplatnog prijenosa trećoj osobi. Usto, Komisija je predložila i mogućnost da fizička osoba može

[17] Okvirne količine iz članka 32. stavka 3. direktiva 2008/118 i 2020/262 odnose se na primjenu kriterija količine trošarinske robe predviđenog člankom 32. stavkom 2. točkom (e). Riječ je o količinama iznad kojih države članice mogu iznijeti oborivu pretpostavku da proizvodi koje je fizička osoba nabavila nisu namijenjeni za njezinu „vlastitu uporabu”.

[18] Prijedlog Direktive Vijeća o općem aranžmanu te o posjedovanju i kretanju trošarinske robe (COM(90) 431 final (SL 1990., C 322, str. 1.))

[19] Vidjeti u tom smislu Izvješće Komisije Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru o primjeni članaka 7. do 10. Direktive 92/12/EEZ od 2. travnja 2004. (COM(2004) 227 final), kojem je priložen prijedlog izmjene Direktive 92/12 (u daljnjem tekstu: Izvješće Komisije iz 2004.), osobito t. 3.4.2.

[20] Kad je riječ o kretanju trošarinske robe nakon puštanja u potrošnju, u Prijedlogu direktive o općim aranžmanima za trošarine od 26. veljače 2008. (COM(2008) 78 final/2) (u daljnjem tekstu: Prijedlog Komisije iz 2008.), osobito str. 11., upućuje se na Izvješće Komisije iz 2004. navedeno u bilješci 19. ovog mišljenja.

[21] Za postupak u kojem je donesena Direktiva 2008/118, vidjeti osobito Izvješće Komisije iz 2004., osobito točku 3.4.1.3. Za postupak u kojem je donesena Direktiva 2020/262, vidjeti osobito Glavno tajništvo Vijeća, dokument FISC 161, ECOFIN 279, IA 92, od 8. ožujka 2019., t. 6. do 8.

[22] Prijedlog Komisije iz 2008., osobito str. 33.

[23] Izvješće Komisije iz 2004., osobito t. 3.4.2. naslov „Nekomercijalna kretanja iz točke 3.4.1.2.”

nabaviti trošarinsku robu, osim duhanskih proizvoda, u ime druge fizičke osobe. Osim toga, Komisija je predložila ukidanje mogućnosti država članica da primjenjuju okvirne količine. Valja utvrditi da zakonodavac nije uključio u Direktivu 2008/118 nijedan od tih prijedloga za izmjenu aranžmana za nabavu koju obavljaju fizičke osobe. Stoga je moguće da zakonodavac, s obzirom na težnju određenih država članica da usko tumače taj aranžman, nije želio prihvatiti Komisijin pristup prema kojem bi pojam „vlastita uporaba" mogao obuhvaćati besplatan prijenos proizvoda između fizičkih osoba.

38. Kad je riječ o aranžmanu za nabavu koju obavlja fizička osoba, u okviru postupka donošenja Direktive 2020/262, Komisija se ograničila isključivo na izmjene teksta [24], od kojih je zakonodavac prihvatio većinu. Može se istaknuti da je u okviru postupka u kojem je donesena Direktiva 2020/262 Komisija zauzela stajalište koje je potpuno suprotno njezinu prijedlogu iz 2008., s obzirom na to da je smatrala da se pojam „vlastita uporaba" odnosi isključivo na osobnu potrošnju stjecatelja, što isključuje darove namijenjene drugim osobama [25]. Stoga, iako se Komisijino stajalište s vremenom promijenilo, čini se da je stajalište zakonodavca ostalo nepromijenjeno kad je riječ o aranžmanu za nabavu koju obavlja fizička osoba jer se ono nije bitno izmijenilo od Direktive 92/12.

– *Teleološko tumačenje*

39. Cilj je direktiva 2008/118 i 2020/262 uspostaviti usklađeni opći sustav trošarina kako bi se osiguralo slobodno kretanje predmetne robe i na taj način dobro funkcioniranje unutarnjeg tržišta [26]. Kad je riječ o aranžmanu za nabavu koju obavljaju fizičke osobe, iz uvodne izjave 27. Direktive 2008/118 i uvodne izjave 40. Direktive 2020/262 proizlazi da je njegov cilj provedba načela prema kojem je uređeno unutarnje tržište. U tom pogledu valja podsjetiti na to da je, kao što to proizlazi iz točke 35. ovog mišljenja, zakonodavac uveo taj aranžman u Direktivi 92/12 zbog stvarne neusklađenosti stopa trošarina kako bi se kretanje trošarinske robe uvjetovalo ispunjenjem triju uvjeta predviđenih člankom 8. navedene direktive, koja su preuzeta u članku 32. stavku 1. direktiva 2008/118 i 2020/262.

40. Kad je riječ o Direktivi 2008/118, iz sudske prakse proizlazi da se među ciljevima koji se nastoje postići tom direktivom nalaze borba protiv utaje, izbjegavanja plaćanja poreza i eventualne zlouporabe [27]. To je i jedan od ciljeva koji se nastoji ostvariti Direktivom 2020/262, tim više jer iz uvodne izjave 41. navedene direktive proizlazi da, zbog postojanja razlika, u nekim slučajevima i znatnih, između razina trošarina koje države članice primjenjuju, osobito na duhanske proizvode, te države članice trebaju moći obuzdati rizike zbog kojih se olakšavaju porezna utaja, izbjegavanje plaćanja poreza i zlouporaba poreza te se ugrožava ili narušava javni poredak ili zaštita zdravlja i života ljudi.

[24] Prijedlog Direktive Vijeća o općim aranžmanima za trošarine od 25. svibnja 2018. (COM(2018) 346 final), osobito str. 50. i 51.

[25] To se Komisijino stajalište navodi u izjavi priloženoj zapisniku sa sastanka Vijeća od 10. prosinca 2019. U tom se pogledu može podsjetiti na to da se, prema sudskoj praksi, izjave dane u pripremnoj fazi koja prethodi donošenju direktive ne mogu prihvatiti za njezino tumačenje ako njihov sadržaj nije izražen u tekstu predmetne odredbe te stoga nema pravni učinak (vidjeti u tom smislu presudu od 17. prosinca 2020., WEG Tevesstraße (C-449/19, EU:C:2020:1038, t. 44.)).

[26] Vidjeti u tom smislu i po analogiji presudu od 13. siječnja 2022., MONO (C-326/20, EU:C:2022:7, t. 28.).

[27] Vidjeti u tom smislu presude od 29. lipnja 2017., Komisija/Portugal (C-126/15, EU:C:2017:504, t. 59.); od 10. lipnja 2021., Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs (Nedužni posrednik) (C-279/19, EU:C:2021:473, t. 31.) i od 9. lipnja 2022., IMPERIAL TOBACCO BULGARIA (C-55/21, EU:C:2022:459, t. 55.).

41. Kad je riječ konkretnije o duhanskim proizvodima, u članku 1. stavku 1. točki (c) direktiva 2008/118 i 2020/262 upućuje se na prerađene duhanske proizvode koji su obuhvaćeni Direktivom 2011/64[28]. Međutim, iz uvodne izjave 2. potonje direktive proizlazi da se poreznim zakonodavstvom Unije o duhanskim proizvodima mora osigurati uredno funkcioniranje unutarnjeg tržišta i istodobno visoka razina zdravstvene zaštite, kako je propisano člankom 168. UFEU-a. Slijedom toga, prema mojem mišljenju, treba smatrati da su direktive 2008/118 i 2020/262, u dijelu u kojem se odnose na duhanske proizvode, obuhvaćene poreznim zakonodavstvom koje se primjenjuje na duhan.

42. Stoga pojam „vlastita uporaba" treba tumačiti s obzirom na cilj borbe protiv utaje, izbjegavanja plaćanja poreza i eventualne zlouporabe kao i cilj zaštite zdravlja ljudi.

43. Na prvom mjestu, široko tumačenje pojma „vlastita uporaba", prema kojem bi fizička osoba mogla nabaviti duhanske proizvode u jednoj državi članici u kojoj se na te proizvode primjenjuju niske stope trošarina (država članica nabave) kako bi ih zatim besplatno prenijela trećoj osobi koja živi u drugoj državi članici u kojoj se primjenjuju više stope trošarina (država članica odredišta) pogoduje izbjegavanju plaćanja poreza i poreznim utajama ili zlouporabi poreza.

44. U tom pogledu, valja podsjetiti na to da je Sud istaknuo da je tržište cigareta osobito pogodno za razvoj nezakonite trgovine[29]. Međutim, mogućnost primjene aranžmana predviđenog člankom 32. stavkom 1. direktiva 2008/118 i 2020/262 na temelju same tvrdnje fizičke osobe koja je nabavila duhanske proizvode, prema kojoj su ti proizvodi namijenjeni za besplatni prijenos trećoj osobi u državi članici odredišta, ne predstavlja rizik samo od izbjegavanja plaćanja poreza ili porezne utaje, nego i od zlouporabe poreza.

45. S jedne strane, osobito kad fizička osoba prenosi duhanske proizvode u korist treće osobe koja nije njezin bračni drug ili uzdržavani član obitelji, postoji nezanemariv rizik da se navedeni prijenosi obavljaju za izravnu ili neizravnu naknadu. S obzirom na važnost tokova duhana koji fizičke osobe premještaju iz država članica nabave u kojima se primjenjuju niske trošarine u države članice odredišta u kojima se primjenjuju više trošarine[30], kao što to ističe njemačka vlada u svojim očitovanjima, nacionalna tijela ne mogu provjeravati financijske tokove između stjecateljâ i primateljâ duhanskih proizvoda. Međutim, nabava duhanskih proizvoda koju fizička osoba obavlja u jednoj državi članici, za koju u drugoj državi članici treća osoba kojoj su preneseni navedeni proizvodi plaća izravnu ili neizravnu naknadu, protivna je uvjetima predviđenima u članku 32. stavku 1. direktiva 2008/118 i 2020/262, neovisno o količini prenesenih duhanskih proizvoda. Naime, takva praksa, koja se može izjednačiti s nabavom duhanskih proizvoda koju fizička osoba obavlja „u ime" druge fizičke osobe, protivna je, s jedne strane, zahtjevu za nabavu za „vlastitu uporabu" i, s druge strane, zahtjevu da prijenos obavlja sama fizička osoba. Takva praksa stoga predstavlja izbjegavanje plaćanja poreza ili poreznu utaju.

46. S druge strane, doista se može valjano pretpostaviti da fizička osoba može besplatno prenijeti duhanske proizvode svojem bračnom drugu ili uzdržavanom članu obitelji. Međutim, kad bi se smatralo da su potrebe bračnog druga fizičke osobe i uzdržavanih članova njezine obitelji

[28] U članku 1. stavku 1. točki (c) Direktive 2008/118 upućuje se na Direktivu Vijeća 95/59/EZ od 27. studenoga 1995. o porezima, osim poreza na promet, na potrošnju prerađenog duhana (SL 1995., L 291, str. 40.), Direktivu Vijeća 92/79/EEZ od 19. listopada 1992. o usklađivanju poreza na cigarete (SL 1992., L 316, str. 8.) i Direktivu Vijeća 92/80/EEZ od 19. listopada 1992. o usklađivanju poreza na prerađeni duhan osim cigareta (SL 1992., L 316, str. 10.), koje su stavljene izvan snage Direktivom 2011/64, u skladu s njezinim člankom 21. prvim podstavkom. U članku 21. drugom stavku Direktive 2011/64 pojašnjava se da se upućivanja na direktive stavljene izvan snage smatraju upućivanjima na Direktivu 2011/64.

[29] Presuda od 13. prosinca 2007., BATIG (C-374/06, EU:C:2007:788, t. 34. i navedena sudska praksa)

[30] Vidjeti točku 47. ovog mišljenja.

obuhvaćene „vlastitom uporabom” te fizičke osobe, to bi dovelo do nezanemarivog rizika od zlouporabe poreza. Naime, fizička osoba mogla bi se pozvati na takvo tumačenje kako bi opravdala pravo na premještanje cigareta iz jedne države članice u drugu u količinama koje znatno premašuju okvirne količine predviđene člankom 32. stavkom 3. direktiva 2008/118 i 2020/262. Taj rizik od zlouporabe poreza još je veći s obzirom na to da prethodno navedene okvirne količine nisu nikako vremenski ograničene. Tako bi ista fizička osoba, koja ima bračnog druga i dvoje uzdržavanih izravnih srodnika, mogla u razdoblju od nekoliko dana premjestiti iz jedne države članice u drugu najmanje 3200 cigareta za „vlastitu uporabu”[31]. U takvom bi slučaju, pod pretpostavkom da je fizička osoba koja nabavlja cigarete pušač, ta fizička osoba u državi članici nabave nabavila najmanje 2400 cigareta koje bi u državi članici odredišta stvarno konzumirale druge osobe, a ne ona sama. Takva bi praksa, s obzirom na količinu duhana premještenog iz jedne države članice u drugu, predstavljala zlouporabu. Uostalom, s obzirom na to da nacionalna tijela ne mogu provjeriti je li besplatan prijenos doista izvršen u korist bračnog druga fizičke osobe ili uzdržavanog člana njezine obitelji, ne može se isključiti ni rizik od porezne utaje.

47. Nadalje, za fizičke osobe na koje se primjenjuje aranžman predviđen člankom 32. stavkom 1. direktiva 2008/118 i 2020/262 nije utvrđena nikakva posebna formalnost prilikom njegove primjene. U nedavnoj studiji provedenoj za Komisiju utvrđeno je, među ostalim zbog male vjerojatnosti da će se fizičke osobe kontrolirati tijekom njihova putovanja, da se navedeni aranžman zlouporabljuje, osobito kad je riječ o količinama duhana koje fizičke osobe premještaju iz država članica nabave u kojima se primjenjuju niske trošarine u države članice odredišta u kojima se primjenjuju više trošarine[32]. Iako su procijenjene brojke nužno neprecizne, treba istaknuti nekoliko podataka iz te studije[33]. Primjerice, u Njemačkoj su kupnje koje su fizičke osobe obavile u drugim državama članicama 2023. procijenjene na 10,5 milijardi cigareta i 4000 tona sitno rezanog duhana, što čini otprilike 15,9 % domaće potrošnje cigareta i otprilike 16 % domaće potrošnje sitno rezanog duhana te podrazumijeva izgubljenu dobit od trošarina i poreza na dodanu vrijednost (PDV) u iznosu od oko 2,8 milijardi eura. Među državama članicama u kojima približno 23,4 % domaće potrošnje cigareta i otprilike 65 % domaće potrošnje sitno rezanog duhana potječe od kupnje koju su fizičke osobe obavile u drugim državama članicama, Francuska je u 2023. izgubila dobit od trošarina i PDV-a koja se procjenjuje na otprilike 4,5 milijardi eura. Nadalje, iste godine tokovi cigareta iz drugih država članica u udjelu domaće potrošnje iznosili su približno 28,6 % u Finskoj, približno 24,8 % u Nizozemskoj, približno 23,5 % u Danskoj i približno 22,7 % u Irskoj, što podrazumijeva i znatnu izgubljenu dobit za te države članice.

48. Stoga, s obzirom na cilj borbe protiv izbjegavanja plaćanja poreza, porezne utaje ili zlouporabe poreza, prema mojem mišljenju, pojam „vlastita uporaba” ne može obuhvaćati nabavu duhanskih proizvoda koju fizička osoba obavlja u jednoj državi članici kako bi ih besplatno prenijela trećoj osobi i to neovisno o količini nabavljenog duhana.

[31] Primjerice, prvog dana mogla bi se pozvati na isključivo osobnu uporabu kako bi opravdala premještanje 800 cigareta. Preksutra bi se mogla pozvati na potrebe svojeg bračnog druga kako bi premjestila dodatnih 800 cigareta, zatim nekoliko dana kasnije još 800 cigareta za prvo uzdržavano dijete i još nekoliko dana kasnije novu količinu od 800 cigareta za potrebe drugog uzdržavanog djeteta.

[32] Europska komisija, Glavna uprava za oporezivanje i carinsku uniju, Study on the impact analysis of a review of tobacco taxation rules, Update with recent market and regulatory developments: final report; svezak 1., lipanj 2025., osobito str. 20. i 21.

[33] Europska komisija, Glavna uprava za oporezivanje i carinsku uniju, Study on the impact analysis of a review of tobacco taxation rules, Update with recent market and regulatory developments: final report; svezak 2., lipanj 2025., osobito str. 44. do 49. Važno je naglasiti da procjene navedene u svesku 2. te studije potvrđuju trend koji je već uočen u drugim studijama navedenima u tom svesku na stranicama 22. do 26.

49. Na drugom mjestu, valja podsjetiti na to da, prema ustaljenoj sudskoj praksi, cilj zaštite zdravlja ima prednost u odnosu na gospodarske interese, s obzirom na to da važnost tog cilja može opravdati negativne gospodarske posljedice, čak i velikih razmjera [34]. Kad je riječ o rizicima za ljudsko zdravlje koji proizlaze iz konzumacije duhana, Sud je već utvrdio da izlaganje duhanskom dimu uzrokuje smrt, bolest i invaliditet [35]. Usto, Sud smatra da je u pogledu duhanskih proizvoda porezno zakonodavstvo važan i djelotvoran instrument borbe protiv njihove potrošnje i, prema tome, zaštite javnog zdravlja [36].

50. Međutim, široko tumačenje pojma „vlastita uporaba" koje bi nadilazilo isključivo osobnu uporabu duhanskih proizvoda fizičke osobe koja ih je nabavila u državi članici nabave u kojoj se primjenjuju niske stope trošarina i prevezla u državu članicu odredišta u kojoj se primjenjuju više stope trošarina predstavlja znatan rizik za učinkovitost porezne politike koja se odnosi na duhanske proizvode države članice odredišta, a time i za njezinu politiku zaštite javnog zdravlja.

51. Konkretno, kad fizička osoba redovito putuje u državu članicu nabave u kojoj se na duhanske proizvode primjenjuju niske stope trošarina i ondje ih redovito kupuje u količinama nižima od okvirnih količina za takve proizvode, i to ne za isključivo osobnu uporabu, nego primjerice za svojeg bračnog druga koji živi i radi s njom u državi članici u kojoj se primjenjuju više stope trošarina, besplatan prijenos tih proizvoda bračnom drugu neutralizira učinke porezne politike države članice odredišta. Posljedica je te prakse da se bračnog druga fizičke osobe koji redovito konzumira proizvode iz države članice nabave ne potiče da, zbog cijena duhana u državi članici odredišta, smanji ili prekine njihovu konzumaciju.

52. Stoga, s obzirom na cilj zaštite ljudskog zdravlja, pojam „vlastita uporaba" ne može se tumačiti na način da obuhvaća nabavu duhanskih proizvoda koju fizička osoba obavlja u jednoj državi članici kako bi ih besplatno prenijela trećoj osobi i to neovisno o količini namijenjenoj za prenošenje.

53. Iz prethodno navedenih razmatranja proizlazi da pojam „vlastita uporaba" treba tumačiti na način da se navedena uporaba ograničava na nabavu duhanskih proizvoda koja se obavlja za isključivo osobnu uporabu stjecatelja, pri čemu se navedeni proizvodi ne smiju prenijeti trećoj osobi i to neovisno o količini duhanskih proizvoda namijenjenoj za prenošenje.

54. Točno je, kao što to ističe sud koji je uputio zahtjev, da je Sud u predmetu u kojem je donesena presuda Hauptzollamt B (Kavijar jesetrinih vrsta) [37] tumačio pojam „osobna ili kućna stvar" u smislu članka 2. točke (j) Uredbe br. 338/97 [38] na način da uključuje proizvode namijenjene tomu da ih se daruje trećoj osobi pod uvjetom da nijedan element ne upućuje na komercijalnu svrhu. Međutim, tim se propisom ne nastoji postići cilj borbe protiv utaje, izbjegavanja plaćanja poreza i eventualne zlouporabe, kao ni cilj zaštite ljudskog zdravlja, koji se nastoje ostvariti direktivama 2008/118 i 2020/262.

[34] Vidjeti u tom smislu presudu od 24. veljače 2022., Agenzia delle dogane e dei monopoli i Ministero dell'Economia e delle Finanze (C-452/20, EU:C:2022:111, t. 50. i navedena sudska praksa).

[35] Vidjeti u tom smislu presudu od 4. svibnja 2016., Philip Morris Brands i dr. (C-547/14, EU:C:2016:325, t. 152.).

[36] Vidjeti u tom smislu presudu od 5. listopada 2006., Valeško (C-140/05, EU:C:2006:647, t. 58.) i od 29. lipnja 2017., Komisija/Portugal (C-126/15, EU:C:2017:504, t. 67.).

[37] Presuda od 12. svibnja 2021., Hauptzollamt B (Kavijar jesetrinih vrsta) (C-87/20, EU:C:2021:382, t. 37.)

[38] Uredba Vijeća (EZ) br. 338/97 od 9. prosinca 1996. o zaštiti vrsta divlje faune i flore uređenjem trgovine njima (SL 1997., L 61, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 7., str. 59.)

55. Stoga, kad fizička osoba prilikom provjere koju provode nacionalna tijela izjavi da je duhanske proizvode nabavila u jednoj državi članici kako bi ih besplatno prenijela trećoj osobi u drugu državu članicu, to priznanje fizičke osobe da navedena nabava, neovisno o količini, nije namijenjena za isključivo osobnu uporabu dostatno je da navedena tijela odbiju primijeniti članak 32. stavak 1. direktiva 2008/118 i 2020/262.

56. U skladu s trenutačnim zakonodavstvom, tumačenje pojma „vlastita uporaba" u smislu članka 32. stavka 1. direktiva 2008/118 i 2020/262 primjenjuje se i na alkoholna pića iz članka 1. stavka 1. točke (b) navedenih direktiva. Točno je da se, kao što to u svojim očitovanjima ističe švedska vlada, tim tumačenjem pojma „vlastita uporaba" isključuje mogućnost da fizička osoba daruje boce alkohola nabavljene u državi članici različitoj od one u kojoj se te boce namjeravaju darovati ako se ne primjenjuje aranžman za prodaju na daljinu ili postupak koji se predviđa u pogledu aranžmana za dostavu u komercijalne svrhe iz Direktive 2020/262. Međutim, u tom je pogledu dovoljno utvrditi da bi, kad bi u članku 32. stavku 1. Direktive 2020/262 postojala praznina u tom smislu, zadaća zakonodavca Unije bila da je, prema potrebi, otkloni donošenjem potrebnih mjera radi izmjene te odredbe kako bi se izričito predvidjela mogućnost primjene aranžmana za nabavu koju obavlja fizička osoba radi darovanja boca vina. Takva mogućnost čini se ostvarivom jer je, osobito s obzirom na utjecaj na zdravlje ljudi, zakonodavstvo Unije koje se odnosi na alkoholna pića manje strogo od onoga koje se primjenjuje na duhanske proizvode [39].

57. S obzirom na sve prethodno navedeno, na prvo pitanje valja odgovoriti da se članku 32. stavku 1. direktiva 2008/118 i 2020/262 ne protivi nacionalni propis u skladu s kojim pojam „vlastita uporaba" ne obuhvaća nabavu duhanskih proizvoda koju fizička osoba obavlja u jednoj državi članici kako bi ih besplatno prenijela trećoj osobi u drugu državu članicu i to neovisno o količini navedenih proizvoda namijenjenoj za prenošenje.

Drugo pitanje

58. S obzirom na odgovor koji predlažem na prvo pitanje, smatram da nije potrebno odgovoriti na drugo pitanje.

Zaključak

59. S obzirom na prethodno navedeno, predlažem Općem sudu da na prethodna pitanja koja je uputio Finanzgericht Berlin-Brandenburg (Financijski sud za Berlin-Brandenburg, Njemačka) odgovori na sljedeći način:

1) Članak 32. stavak 1. Direktive Vijeća 2008/118/EZ od 16. prosinca 2008. o općim aranžmanima za trošarine i o stavljanju izvan snage Direktive 92/12/EEZ i članak 32. stavak 1. Direktive Vijeća (EU) 2020/262 od 19. prosinca 2019. o općim aranžmanima za trošarine

[39] Čini se da se Direktivom Vijeća 92/83/EEZ od 19. listopada 1992. o usklađivanju struktura trošarina na alkohol i alkoholna pića (SL 1992., L 316, str. 21.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 9., svezak 2., str. 8.) i Direktivom Vijeća 92/84/EEZ od 19. listopada 1992. o usklađivanju stopa trošarina na alkohol i alkoholna pića (SL 1992., L 316, str. 29.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 9., svezak 2., str. 15.) ne nastoji izričito postići cilj zaštite ljudskog zdravlja. Primjer manje strogog zakonodavstva koje se odnosi na alkoholna pića nalazi se, među ostalim, u Direktivi 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2010. o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama) (SL 2010., L 95, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 7., str. 160.). Naime, iako se člankom 9. stavkom 1. točkom (d) te direktive zabranjuju svi oblici audiovizualne komercijalne komunikacije za cigarete i druge duhanske proizvode, točkom (e) tog stavka 1. predviđa se da takve komunikacije za alkoholna pića ne smiju biti posebno usmjerene na maloljetnike niti poticati neumjerenu potrošnju tih pića.

treba tumačiti na način da im se ne:

protivi nacionalni propis u skladu s kojim pojam „vlastita uporaba” ne obuhvaća nabavu prerađenih duhanskih proizvoda koju fizička osoba obavlja u jednoj državi članici kako bi ih besplatno prenijela trećoj osobi u drugu državu članicu i to neovisno o količini navedenih proizvoda namijenjenoj za prenošenje.

2) Na drugo prethodno pitanje nije potrebno odgovoriti.

M. Brkan

Izneseno na javnoj raspravi u Luxembourgu 4. veljače 2026.

Potpisi